

Riktlinjer för utformning av utbildningsplan

Dessa riktlinjer har fastställts av rektor 2017-11-14 och träder i kraft samma dag. Riktlinjerna ska tillämpas vid utformning av utbildningsplaner som gäller från och med höstterminen 2019.

Dnr HS 2017/788

Innehållsförteckning

1	Allmänt om utbildningsplan och utbildningsprogram.....	2
1.1	Allmänna bestämmelser och mål.....	2
1.2	Rutiner tformning av utbildningsplan.....	2
1.3	Andra uppgifter som rör utbildningsprogram.....	3
1.4	Information om programmet.....	3
2	Utbildningsplanens innehåll och utformning.....	3
2.1	Programmets benämning och omfattning.....	4
2.2	Allmänna mål.....	4
2.3	Programmets mål.....	5
2.4	Innehåll.....	5
2.5	Behörighet.....	6
2.6	Examen.....	6
2.7	Inrättande, fastställande och ikraftträdande.....	7
2.8	Ändring av utbildningsplan.....	7
2.9	Övrigt.....	8
3	Ikraftträdande.....	8

1 Allmänt om utbildningsplan och utbildningsprogram

Bestämmelser om utbildningsplan finns i Högskoleförordningen (6 kap). Där framgår att det för utbildningsprogram ska finnas en utbildningsplan samt att det för kurserna inom programmet ska finnas kursplaner. Vidare har SUHF (Sveriges Universitets- och Högskoleförbund) utfärdat rekommendationer som rör utbildningsplaner¹.

Utbildningsplanen är, tillsammans med kursplaner och examensordningen, ett centralt dokument för styrning av högskolans utbildning. Den är ett viktigt pedagogiskt instrument och, i juridisk mening, en föreskrift. En föreskrift har generell tillämpbarhet och är juridiskt bindande för lärosätet och studenterna. En betydande omsorg måste därför ägnas åt utformningen av utbildningsplaner.

I dessa riktlinjer hänvisas till andra styrdokument vid Högskolan i Skövde (Högskolan). Styrdokumentet finns tillgängliga på Högskolans webbplats (www.his.se/styrdokument) och på de interna webbsidorna (Medarbetarportalen).

1.1 Allmänna bestämmelser och mål

Vid den planering av utbildning som sker genom utformning av utbildningsplanen är det viktigt att beakta de allmänna bestämmelser och mål för högskoleutbildning som finns i Högskolelagen och andra nationella och lokala styrdokument. Aspekter som bör uppmärksammas är, enligt Högskolelagen, breddad rekrytering², etikfrågor som rör forskning och utbildning, forskningsanknytning, hållbar utveckling, jämställdhet, internationalisering, kvalitetsarbete, samverkan med det omgivande samhället och studentinflytande.

I *Diskrimineringslagen* finns bestämmelser om att högskolorna ska bedriva ett målinriktat arbete för att aktivt främja lika rättigheter och möjligheter för de studenter som deltar i eller söker till verksamheten, oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning.

Aspekterna *hållbar utveckling* (inom ramen för temat *digitalisering för hållbar utveckling*³) samt *jämställdhet* ska särskilt tydliggöras i utbildningsplaner och kursplaner. Detta beskrivs mer ingående i avsnitten 2.3 och 2.4 i detta dokument samt i styrdokumentet *Riktlinjer för utformning av kursplan*.

1.2 Rutiner för utformning av utbildningsplan

Beslut om utbildningsplaner fattas av fakultetsnämnden (nya utbildningsplaner) och av utbildningskommittéerna (revidering av utbildningsplaner). Beskrivning lämnas i *Handlägningsordning för utbildningsplaner* och *Uppdragsbeskrivning för utbildningskommittéer*. Särskilda anvisningar för arbetet med utbildningsplaner finns tillgängliga i Medarbetarportalen.

---

¹ *Rekommendationer om kursplaner, utbildningsplaner och betygssystem*, Rek 2011:1, Dnr 10/118

² Regeringen har lämnat förslag om att högskolelagens formulering om ”främja och bredda rekrytering till högskolan” från och med den 1 juli 2018 ska ändras till ”främja ett brett deltagande i utbildningen”.

³ *Digitalisering för hållbar utveckling* är det samlande temat i *Utvecklingsplan för Högskolan i Skövde 2017-2022*

Utbildningsplanen ska vara utseendemässigt enhetlig och skapas i KursInfo, Högskolans lokala utbildningsdatabas. Beskrivningen av utbildningsplanens innehåll och utformning i dessa riktlinjer utgår från den mall som genereras av KursInfo.

Av Språklagen framgår att föreskrifter utfärdade av en svensk myndighet ska vara på svenska. Utbildningsplanen ska därför vara skriven på svenska. Det är den svenska versionen av utbildningsplanen som är den juridiskt bindande. Om programmet ges på engelska ska utbildningsplanen vara översatt till engelska. I den engelska version av utbildningsplanen ska det anges att det är en översättning. I utbildningsdatabasen finns visst stöd för översättning av utbildningsplanen till engelska. Även om utbildningsplanen inte översätts måste programmets benämning anges både på svenska och på engelska vid registrering i KursInfo.

1.3 Andra uppgifter som rör utbildningsprogram

Förutom de uppgifter som anges för utbildningsplanen lagras annan information om programmet i KursInfo, till exempel vem som är programansvarig lärare, populärbeskrivning och sökord av olika slag. Denna information visas bland annat på utbildningssidorna på Högskolans webbplats och antagning.se.

1.4 Information om programmet

Utbildningsplan och annan information om utbildningsprogrammet ska finnas på Högskolans utbildningssidor på webben i så god tid som möjligt, senast när anmälningssperioden för aktuellt programtillfälle inleds. Informationen ska inkludera studieform (campus eller distans) och undervisningsspråk (svenska, engelska eller svenska och engelska). Den information som då publiceras ska normalt inte ändras.

På de interna webbsidorna (Medarbetarportalen) finns en särskild tidsplan för studieadministrativa rutiner.

2 Utbildningsplanens innehåll och utformning

Enligt Högskolans mall för utbildningsplaner finns, i utbildningsplanens *huvud*, uppgift om programmets benämning på svenska och engelska, omfattning i högskolepoäng, programkod⁴, utbildningsnivå, version⁵, tid för ikraftträdande och datum för fastställande. Flertalet av uppgifterna automatgenereras av utbildningsdatabasen utifrån den information som anges i utbildningsplanens olika avsnitt (se nedan).

Utbildningsplanen innehåller följande avsnitt/delar:

1. Programmets benämning och omfattning
2. Allmänna mål (för utbildning på grundnivå eller avancerad nivå)
3. Programmets mål
4. Innehåll (inklusive förteckning över programmets samtliga kurser)

---

⁴ I samband med att ett program inrättas ges det en programkod. Programkoden sätts av avdelningen för utbildnings- och studentstöd.

⁵ Versionsnummer för nya och reviderade utbildningsplaner genereras automatiskt av KursInfo.

5. Behörighet
6. Examen
7. Inrättande, fastställande och ikraftträdande
8. Ändring av utbildningsplan
9. Övrigt

Beskrivning av avsnittens innehåll och utformning lämnas under respektive rubrik. Rubrikerna i detta dokument är identiska med rubrikerna i utbildningsplanen.

2.1 Programmets benämning och omfattning

Programmets benämning anges här. Benämningen måste, enligt den tolkning som Universitetskanslersämbetet gör av Språklagen⁶, vara på svenska. Även engelsk benämning anges men den syns endast i utbildningsplanens huvud. Såväl den svenska som den engelska beteckningen får omfatta maximalt 60 tecken. Förkortningar får inte förekomma i benämningen.

Vidare anges programmets omfattning i högskolepoäng. Omfattningen måste anpassas till den examen programmet leder till. Detta innebär att program på grundnivå normalt ska omfatta 120 eller 180 högskolepoäng (motsvarande omfattningen för högskoleexamen respektive kandidatexamen) medan program på avancerad nivå normalt ska omfatta 60 eller 120 högskolepoäng (motsvarande omfattningen för magisterexamen respektive masterexamen).

2.2 Allmänna mål

Här anges de allmänna målen för utbildning på grundnivå eller avancerad nivå, enligt Högskolelagen. Valet av nivå bestäms av nivån på den examen programmet leder till. Målen genereras, efter val av nivå, automatiskt av utbildningsdatabasen:

Mål för utbildning på grundnivå

Utbildning på grundnivå ska utveckla studenternas

- förmåga att göra självständiga och kritiska bedömningar,
- förmåga att självständigt urskilja, formulera och lösa problem och
- beredskap att möta förändringar i arbetslivet.

Inom det område som utbildningen avser ska studenterna, utöver kunskaper och färdigheter, utveckla förmåga att

- söka och värdera kunskap på vetenskaplig nivå,
- följa kunskapsutvecklingen och
- utbyta kunskaper även med personer utan specialkunskaper inom området.

Mål för utbildning på avancerad nivå

Utbildning på avancerad nivå skall innebära fördjupning av kunskaper, färdigheter och förmågor i förhållande till utbildning på grundnivå och skall, utöver vad som gäller för utbildning på grundnivå,

- ytterligare utveckla studenternas förmåga att självständigt integrera och använda kunskaper,
- utveckla studenternas förmåga att hantera komplexa företeelser, frågeställningar och situationer och

---

⁶ Högskolans regler i praktiken, Universitetskanslersämbetet, Rapport 2014:16

- utveckla studenternas förutsättningar för yrkesverksamhet som ställer stora krav på självständighet eller för forsknings- och utvecklingsarbete.

2.3 Programmets mål

Här anges de nationella examensmål som gäller för den examen som programmet leder till. De nationella målen, som anges i Examensordningen (bilaga till Högskoleförordningen), finns återgivna i *Lokal examensordning vid Högskolan i Skövde* (www.his.se/styrdokument). Om ett program leder till dubbla examina, en yrkesexamen samt en generell examen, ska målen för båda examina anges i utbildningsplanen. Som en introduktion till de nationella examensmålen anges vilket huvudområde som är aktuellt för utbildningen.

Utöver de nationella målen ska även lokala mål för utbildningen anges. De lokala målen kan dels förtydliga utbildningsprogrammets innehåll och avsikter, dels beskriva kopplingen mellan det specifika kunskapsområdet för programmet och olika allmänna aspekter som rör kvalitet i högre utbildning⁷. Enligt Högskolans utvecklingsplan ska varje utbildningsplan, senast år 2022, ha minst ett lokalt mål med koppling till temat *digitalisering för hållbar utveckling*.

2.4 Innehåll

Utbildningens innehåll ska här redovisas. Redogörelse ska lämnas för hur utbildningen är upplagd och hur detta bidrar till programmets progression. Beskrivning ska ges av den bredd och det djup som studenterna får genom att följa programmets studiegång. Programmets kurser måste tillsammans bidra till att utbildningens olika mål uppnås (se punkterna 2.2 och 2.3). Redogörelse för koppling mellan mål och kurser ska finnas i matrisform. Matrisen ska kontinuerligt uppdateras. Mallar för matriser finns tillgänglig på de interna webbsidorna (Medarbetarportalen).

Ett jämställdhetsperspektiv ska vara integrerat i utbildningsprogrammets utformning och genomförande. Hur jämställdhetsintegrering sker i de olika programkurserna ska framgå av matrisen.

Ett internationaliseringsperspektiv ska vara integrerat i utbildningsprogrammets utformning och genomförande. Vidare ska program på grundnivå som omfattar minst 180 högskolepoäng normalt utformas så att det finns möjlighet för studenter att bedriva studier och/eller göra praktik utomlands under minst en termin. I dessa program ska det normalt även finnas kurser om minst 30 högskolepoäng som är särskilt lämpliga för inresande studenter (studenter från utländska lärosäten).

Vid planering av studiegången måste kursernas förkunskapskrav och studenternas möjlighet till antagning nästkommande termin beaktas. Om möjligt bör en kurs som har en tidigare programkurs som förkunskapskrav inte vara förlagd direkt efter denna.

I utbildningsplanen bör beskrivningen av studiegången vara på ett sådant sätt att mindre förändringar av kursernas distribution etc. inte kräver att utbildningsplanen behöver förändras.

---

⁷ Sådana aspekter kan till exempel vara *jämställdhet* eller *internationalisering*. Se även avsnitt 1.1 i dessa riktlinjer samt *Handlingsplan för jämställdhetsintegrering vid Högskolan i Skövde 2017-2019* och de specifika handlingsplaner, med koppling till Högskolans utvecklingsplan, som finns för olika områden.

I den nationella examensordningen omfattar samtliga examina ett exakt antal poäng – och därmed måste också utbildningsprogrammen som leder till dessa examina omfatta ett exakt antal poäng (se punkt 2.1). Eventuella stödkurser som finns – till exempel introduktionskurser i datoranvändning eller kurser i förberedande matematik – måste antingen integreras i utbildningsplanen (separat eller i andra programkurser) eller vara helt frivilliga för studenterna (och då inte ingå i utbildningsplanen). Samtliga kurser i utbildningsplanen måste kunna ingå i examen.

Samtliga kurser i programmet ska redovisas. Kurserna ska benämnas på det sätt som de benämns i kursplanerna och redovisas ämnesvis, efter fördjupningsnivå eller eventuella inriktningar i programmet eller i annan lämplig gruppering.

Då det i programmet finns *valbara* högskolepoäng ska det framgå vilka kurser studenten kan välja mellan. Kan studenten fritt välja kurs är dessa poäng *valfria*.

2.5 Behörighet

För antagning till ett utbildningsprogram krävs vissa förkunskaper, det vill säga behörighet. Förkunskapskraven benämns *grundläggande behörighet*, som krävs vid all högskoleutbildning, och *särskild behörighet*, om det finns krav på ytterligare förkunskaper för en viss utbildning. Kraven för grundläggande behörighet och särskild behörighet framgår av Högskoleförordningen, Universitets- och högskolerådets föreskrifter samt Högskolans lokala antagningsordning. Programmets krav på behörighet måste stämma överens med behörighetskraven för de kurser som ingår i programmet.

Om programmet ges på engelska ska Engelska 6/Engelska B eller motsvarande kunskaper anges som förkunskapskrav. Vidare ska det då också anges hur motsvarande kunskaper visas:

Motsvarande kunskaper visas normalt genom ett internationellt erkänt språktest, till exempel IELTS eller TOEFL.

I KursInfo finns vissa standardiserade sätt att ange behörighet. Denna standard bör användas så långt det är möjligt. Standarden innebär att behörigheten kan kontrolleras automatiskt i antagningsystemet mot uppgifter som finns i andra system.

Sist i detta avsnitt anges också att kraven på behörighet för fortsatta studier inom programmet framgår av respektive kursplan (genereras automatiskt av KursInfo):

Förkunskapskraven ovan gäller antagning till programmet. För fortsatta studier inom programmet gäller att förkunskapskraven för respektive kurs måste vara uppfyllda. Dessa förkunskapskrav framgår av respektive kursplan.

2.6 Examen

Ett utbildningsprogram ska leda till en examen. Under denna rubrik anges examensbenämning. Benämningen regleras av nationell och lokal examensordning.

Om programmet leder till två olika examina ska detta anges. I de fall programmet har flera inriktningar (huvudområden) och dessa avgör vilken examen som kan tas ut måste detta tydliggöras i utbildningsplanen.

Här anges också att utfärdande av examensbevis sker efter särskild ansökan. Information om hur ansökan görs lämnas på Högskolans webbplats. Följande formulering genereras automatiskt av KursInfo:

Utfärdande av examensbevis sker efter ansökan. Information om hur ansökan görs finns på Högskolans webbplats.

Normalt görs inte någon hänvisning till utbildningsprogram i examensbeviset. För vissa program gäller dock att sådan hänvisning kan göras. I utbildningsplanen anges då följande text:

Hänvisning till utbildningsprogrammet kan, på studentens begäran, skrivas in på examensbevisets första sida. För sådan hänvisning krävs att studenten har fullföljt studierna helt enligt utbildningsplanen. Undantag från kravet på studier helt enligt utbildningsplan görs i de fall en student har bedrivit utlandsstudier enligt godkänd planering. Det ska då av planeringen framgå att kraven för hänvisning till utbildningsprogram uppfylls.

2.7 Inrättande, fastställande och ikraftträdande

Här anges beslutsinstans, datum för inrättande av utbildningsprogrammet och datum för fastställande av utbildningsplanen. Det ska också framgå från vilken termin utbildningsplanen gäller. Om utbildningsplanen ersätter en tidigare utbildningsplan ska även det framgå. Fastställandedatum för den tidigare utbildningsplanen genereras automatiskt av KursInfo.

2.8 Ändring av utbildningsplan

En student har rätt att genomföra utbildningen inom ett utbildningsprogram enligt den utbildningsplan som gäller den termin studierna påbörjas. Detta förutsätter att programmets uppläggning följs och att studieuppehåll inte görs. Vid fortsatta studier efter studieuppehåll följer studenten den utbildningsplan som gäller för den termin studierna återupptas. Om betydande ändringar skett av utbildningsplanen bör studenten kontakta studie- och karriärvägledare för planering av individuell studiegång.

Reservation görs också för att utbildningsplanen och dess kurser kan komma att ändras, inom ramen för programmets mål. Större revideringar av en utbildningsplan gäller normalt kommande programstart och påverkar inte de studenter som redan studerar på programmet.

Under denna rubrik automatgenereras följande text av KursInfo:

Programstudierna bedrivs enligt den utbildningsplan som gäller den termin studierna påbörjas, förutsatt att programmets uppläggning följs och studieuppehåll inte görs.

Vid fortsatta studier efter studieuppehåll följer studenten den utbildningsplan som gäller för den termin studierna återupptas. Om betydande ändringar har skett av utbildningsplanen kan studenten kontakta studie- och karriärvägledare för planering av individuell studiegång.

Reservation görs för att utbildningsplanen och dess kurser kan komma att ändras, inom ramen för programmets mål.

2.9 Övrigt

Under Övrigt ska information relaterat till undervisningsspråk lämnas. Följande standardformuleringar kan väljas i Kursinfo:

- Undervisningen bedrivs på svenska. Viss undervisning på engelska kan förekomma.
- Undervisningen bedrivs på engelska.
- Undervisningen bedrivs på svenska och engelska. Vissa kurser (eller delar av kurser) ges helt på engelska.

Om undervisningsspråket är svenska kan enstaka delar, till exempel några föreläsningar i respektive kurs, ges på engelska. Merparten av undervisningen – och all examination – inom programmet måste dock ske på svenska. I de fall engelska anges som undervisningsspråk måste all utbildning inom programmet erbjudas på engelska då rekrytering av utländska studenter sker till dessa program. Om undervisningen bedrivs på både svenska och engelska, det vill säga om vissa kurser (eller delar av kurser) ges helt på engelska, måste detta tydligt anges i utbildningsinformationen (se nedan).

Ytterligare information om programmet lämnas på Högskolans webbplats, utbildningssidorna (www.his.se/utbildning) inför respektive programtillfälle. Här lämnas till exempel information om samverkan inom utbildningen med annat lärosäte eller annan extern part, annan utbildningsort än Skövde, undervisningsspråk (om undervisningsspråket är engelska eller svenska och engelska) samt om utbildningen erbjuds som någon form distansutbildning. Under rubriken Övrigt ska hänvisning göras till denna information. Hänvisning görs med hjälp av standardformulering i KursInfo:

Ytterligare information lämnas om programmet på utbildningssidorna på Högskolans webbplats inför respektive programtillfälle.

Hänvisning ska också göras till de nationella och lokala styrdokument som finns för Högskolans verksamhet. Hänvisningen automatgenereras av KursInfo:

Nationella och lokala styrdokument för Högskolans verksamhet finns tillgängliga på Högskolans webbplats.

Under denna rubrik ska även information lämnas om att uppföljning görs av programmet (programvärdering). Standardformulering automatgenereras av KursInfo:

Under och efter programmet sker en uppföljning av utbildningen. Uppföljningens främsta syfte är att bidra till förbättring av utbildningsprogrammet. Studenternas erfarenheter och synpunkter är ett av underlagen för uppföljningen och inhämtas med hjälp av programvärdering. Studenterna ska informeras om resultatet av uppföljningen och eventuella beslut om åtgärder.

3 Ikraftträdande

Dessa riktlinjer träder ikraft 2017-11-14 och ersätter riktlinjer från 2016-10-04, dnr HS 2016/732. Riktlinjerna ska tillämpas vid utformning av utbildningsplaner som gäller från och med höstterminen 2019.